

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра «Економіки та публічного управління» (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Вероніка КОВАЛЬЧУК

(підпис)

(ініціали та прізвище)

«29» серпня 2025 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Управління адміністративними процесами в
регіональних економічних системах**

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: D4 Публічне управління та адміністрування

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Управління та адміністрування регіональних економічних систем

(найменування освітньої програми)

Силабус введено в дію з 01.09.2025 року

Харків – 2025 р.

Розробник: _____ Ковальчук В.Г. д.н. з держ. упр., проф.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри економіки та публічного управління (№ 601)

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри 601,

д. н. з держ. упр., професор
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Вероніка КОВАЛЬЧУК
(ім'я та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Представник студентського самоврядування від факультету № 6

(підпис)

Софія КОВАЛЬЧУК
(м'я та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Ковальчук Вероніка Геннадіївна, д. н. з держ. упр., професор. З 2020 року викладає в університеті наступні дисципліни:

- Управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах;
- Управління персоналом в публічній сфері;
- Стратегічне планування сталого розвитку регіону;
- Публічне управління;
- Стратегічне управління;
- Комунікації в публічному управлінні

Напрями наукових досліджень:
управління соціально-економічним розвитком регіонів, формування регіональних стратегій розвитку в Україні, ефективність інвестиційної та інноваційної політики, антикризовий менеджмент, управління персоналом, бізнес-адміністрування.

Контактна інформація:

v.kovalchuk@khai.edu

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	денна, заочна
Семестр	перший
Мова викладання	українська
Тип дисципліни	обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	<u>денна</u> : 4 кредита ЄКТС / 120 годин (40 аудиторних, з яких: лекції – 24, практичні – 16; СРЗ – 80); <u>заочна</u> : 4 кредитів ЄКТС / 120 годин (6 аудиторних, з яких: лекції – 2, практичні – 4; СРЗ – 114)
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль – іспит.
Пререквізити	Правове забезпечення публічного управління, Методологія та організація наукових досліджень; Цифрові платформи в управлінській діяльності
Кореквізити	Публічна служба та місцеве самоврядування; Стратегічне управління; Публічне управління в економічній сфері; Теоретико-прикладні проблеми державного управління в Україні.
Постреквізити	Публічно-приватне партнерство в аерокосмічній галузі, Теоретико-прикладні проблеми державного управління в Україні, Комунікації в публічному управлінні

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета

Вивчення навчальної дисципліни **«Управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах»** полягає в формуванні системи знань, способів діяльності та творчих здібностей з основних концептуальних засад та нормативно-правового забезпечення управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах; сутності та змісту адміністративних робіт та процесів в органах публічного управління, поняття регіональних економічних систем як об'єкту управління адміністративними процесами, проблем і перспектив вдосконалення управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах в Україні, а також засвоєння вмінь які б дозволяли на практиці реалізувати ці знання.

Завдання

Вивчення основних концепцій та принципів адміністративного процесу, змісту і характеру організаційно-адміністративних операцій, моделей та методів прийняття рішень в адміністративно-державному управлінні, сутності поняття «адміністративний процес» в органах публічного управління в Україні, критеріїв результативності та ефективності управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах, сучасних механізмів управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах в Україні; засвоєння методики діагностики розвитку регіональних економічних систем в процесі прийняття державно-управлінських рішень, оцінювання якості адміністративних послуг, системного моделювання процесів прийняття державно-управлінських рішень; дослідження світових моделей формування та організації управління адміністративними процесами в регіонах; а також з'ясування проблеми і перспективи вдосконалення управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах в Україні.

Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні **компетентності**:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.
- Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.
- Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачем будуть досягнуті наступні **результати навчання**:

- уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

– знати теоретичні засади управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах та відповідні методи і управлінські рішення в адміністративному менеджменті

Здобувач буде **знати**:

– що таке адміністративний процес, принципи адміністративного процесу. суб'єкти (учасники) адміністративного процесу;

– визначення документу та його характеристик, як продукту адміністративної діяльності;

– основні складові управління документацією, закордонний досвід управління документацією;

– визначення та документування взаємодій між роботами та процесами;

– оцінювання тривалості робіт в адміністративних процесах;

– поняття посадової інструкції. послідовність розроблення посадових інструкцій, структуру посадової інструкції;

– групи основних ознак адміністративного процесу в органах публічного управління в площині внутрішньої (закритої ззовні) діяльності органів публічної влади;

– особливості використання регіональних теорій в українській практиці публічного управління;

– сутність та зміст поняття «адміністративний процес» в органах публічного управління в Україні;

– особливості публічного управління регіональним розвитком в зарубіжних країнах;

– критерії результативності та ефективності управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах;

– шляхи вдосконалення механізму управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах в Україні.

Здобувач повинен **вміти**:

– організовувати робоче місце та роботу з документами в організації.;

– планувати послідовність прийняття управлінського рішення;

– складати посадову інструкцію;

– впроваджувати систему е-документообігу в організації (в установі);

– застосовувати моделі та методи прийняття рішень;

– проводити аналіз нормативно-правового забезпечення управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах ;

– виміряти продуктивність, результативність та ефективність публічного адміністрування;

– здійснювати діагностику розвитку регіональних економічних систем в процесі прийняття державно-управлінських рішень;

– виконувати аналіз сучасних механізмів управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах в Україні

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Зміст адміністративних робіт та процесів

Тема 1. Сутність та зміст адміністративних робіт та процесів

Питання для розгляду

Основні концепції адміністративного процесу.

Зміст адміністративного процесу.

Принципи адміністративного процесу.

Суб'єкти (учасники) адміністративного процесу.

Проблеми теорії адміністративно-державного управління.

Питання для практичних занять

Дванадцять функцій менеджменту місцевих урядових органів.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Історія розвитку адміністративно-державного управління.

Тема 2. Документування характеристик продуктів адміністративної діяльності

Питання для розгляду

Документ і його характеристики.

Реєстрація та облік документів.

Організація контролю за виконанням документів.

Сутність і сенс контролю.

Принципи здійснення контролю.

Види контролю. Психологічні аспекти контролю.

Характеристики ефективного контролю.

Види організаційних систем контролю.

Характеристики процесу контролю: організаційна; змістовно-технічна; узагальнювально-коригувальна.

Система показників контролю.

Основні етапи його проведення.

Форми контролю.

Питання для практичних занять

Збереження документів, складання номенклатури справ.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Діюча система контролю в публічних організаціях в Україні.

Тема 3. Ідентифікація та документування робіт та процесів

Питання для розгляду

Діловодство в процесі адміністративної та господарської діяльності.

Єдина державна системи діловодства, державні стандарти на організаційно-розпорядчу документацію, нормативні акти і методичні

рекомендації Головного архівного управління щодо організації документального забезпечення.

Документування робіт та процесів.

Критерії оцінки якості документування в системах управління.

Методи контролю за станом документального забезпечення управління.

Видання розпорядчих документів.

Питання для практичних занять

Робота з документами. Основними ознаками документа.

Загальні та спеціальні функції документа, його роль та місце в державному управлінні та місцевому самоврядуванні.

Самостійна робота здобувача освіти: опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.

Адаптація знань щодо критеріїв оцінки якості документування в системах публічного управління.

Тема 4. Технологічна документація в системі управління адміністративними процесами

Питання для розгляду

Поняття технологічної документації.

Система технологічної документації.

Роль документації в технології процесу управління.

Питання для практичних занять

Основні складові управління документацією.

Елементи керування документацією.

Закордонний досвід управління документацією.

Самостійна робота здобувача освіти: опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.

Ознайомлення з прикладами закордонного досвіду управління документацією в публічних організаціях.

Тема 5. Визначення та документування взаємодій між роботами та процесами

Питання для розгляду

Поділ праці та його основні види.

Доцільність процесу поділу робіт.

Наукова організація праці.

Проблеми наукової організації праці.

Впровадження прогресивних форм організації праці.

Основні напрямки проблем наукової організації праці.

Питання для практичних занять

Послідовність виконання робіт.

Система принципів нормування праці.

Етапи розроблення нормативів праці.

Система норм праці.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Ознайомлення з основними напрямками проблем наукової організації праці в публічних організаціях.

Тема 6. Оцінювання тривалості робіт в адміністративних процесах

Питання для розгляду

Поняття «тривалість робіт». Аспекти оцінювання якості адміністративних послуг.

Визначення критеріїв оцінювання.

Критерії оцінки якості надання адміністративних послуг.

Основні принципи визначення критеріїв.

Питання для практичних занять

Стандарти якості адміністративних послуг.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Ознайомлення зі стандартами якості адміністративних послуг у сфері публічного управління.

Тема 7. Посадові інструкції як інструмент управління адміністративними процесами

Питання для розгляду

Поняття посадової інструкції. необхідність складання.

Довідник типових професійно-кваліфікаційних характеристик посад державних службовців.

Послідовність розроблення посадових інструкцій.

Алгоритм введення посадових інструкцій в організації.

Питання для практичних занять

Структура посадової інструкції.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Особливості процесу розробки посадової інструкції в публічній організації.

Тема 8. Методи визначення послідовності робіт в управлінні адміністративними процесами

Питання для розгляду

Технологічна структура адміністративних процесів.

Зміст і характер організаційно-адміністративних операцій, аналітико-конструктивних операцій, інформаційно-технічних операцій.

Розподіл адміністративних процесів на функції.

Групування основних операцій процесу управління.

Послідовність прийняття управлінського рішення.

Питання для практичних занять

Основні складові прийняття і реалізації управлінського рішення: правове, інформаційне і документальне, організаційне, технічне, психологічне, консультативно-дорадче забезпечення.

Методи прийняття управлінського рішення.

Самостійна робота здобувача освіти: опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.

Ознайомлення з основними складовими прийняття і реалізації державно-управлінського рішення.

Модульний контроль 1

Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

Змістовний модуль 2. Управління адміністративними роботами та процесами в регіональних економічних системах

Тема 9. Удосконалення адміністративних робіт та процесів

Питання для розгляду

Види офісних технологій. Номенклатура технічних засобів управління.

Види технічних засобів, які застосовуються в управлінні публічною організацією.

Класифікація видів офісних програмних продуктів, що використовуються в управлінні організацією публічної сфери.

Організація робочого місця та робота з документами в публічній організації.

Поняття, види та роль інформаційних технологій в публічному управлінні.

Питання для практичних занять

Система е-документообігу в організації (в установі) публічної сфери.

Основні задачі інформаційних систем управління публічною організацією (за рівнями та службами управління).

Самостійна робота здобувача освіти: опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.

Ознайомлення з сучасною системою е-документообігу в публічній організації (в установі).

Тема 10. Управлінські рішення

Питання для розгляду

Управлінське рішення як наукова категорія.

Зміст і види управлінських рішень.

Моделі та методи прийняття рішень.

Прийняття рішень в адміністративно-державному управлінні.

Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей.

Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень.

Роль конкуренції в процесі прийняття рішень.

Питання для практичних занять

Взаємовідносини суб'єкта та об'єкта прийняття рішень.

Послідовність етапів прийняття рішень.

Динаміка виконання рішень.

Переговорний процес.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Особливості переговорного процесу в органах влади.

Тема 11. Адміністративний процес в органах публічного управління

Питання для розгляду

Сутність та зміст поняття «адміністративний процес» в органах публічного управління в Україні.

Організаційний аспект адміністративного процесу.

Шість існуючих підходів до розуміння поняття.

Групи основних ознак адміністративного процесу в органах публічного управління в площині внутрішньої (закритої ззовні) діяльності органів публічної влади.

Нове тлумачення терміна «адміністративний процес» у сучасних реаліях публічного управління.

Питання для практичних занять

Форми контролю. Збереження документів, складання номенклатури справ.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Особливості номенклатури справ в публічних організаціях.

Тема 12. Регіональні економічні системи як об'єкт управління адміністративними процесами

Питання для розгляду

Підходи до визначення поняття «регіон».

Система регіону як об'єкт управління адміністративними процесами.

Концепції просторового розвитку як методологічна основа державної регіональної політики.

Особливості використання регіональних теорій в українській практиці публічного управління.

Характеристика суб'єктів публічного управління.

Питання для практичних занять

Нормативно-правове забезпечення управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Харківська область - регіональна економічна система як об'єкт управління адміністративними процесами.

Тема 13. Зарубіжний досвід управління адміністративними процесами в регіонах

Питання для розгляду

Теоретичні та методологічні основи публічного управління регіональним розвитком.

Регіональне управління – невід’ємна частина управління адміністративними процесами в регіонах.

Питання для практичних занять

Західноєвропейські моделі державного регулювання регіональними економічними системами.

Особливості функціонування публічного управління регіональним розвитком у США.

Імплементация зарубіжного досвіду управління адміністративними процесами в регіонах в Україні.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Ознайомлення з особливостями функціонування публічного управління регіональним розвитком у європейських країнах.

Тема 14. Системне моделювання процесів прийняття державно-управлінських рішень

Питання для розгляду

Методологія дослідження соціально-економічних процесів в регіональній політиці.

Діагностика розвитку регіональних економічних систем в процесі прийняття державно-управлінських рішень.

Системне моделювання процесів прийняття державно-управлінських рішень.

Питання для практичних занять

Аналіз сучасних механізмів управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах в Україні.

Тенденції становлення структури механізму управління сталим розвитком регіону.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Ознайомлення з особливостями функціонування публічного управління регіональним розвитком у європейських країнах.

Проведення діагностика розвитку регіональних економічних систем в процесі прийняття державно-управлінських рішень на прикладі окремих регіонів.

Тема 15. Результативність та ефективність управління адміністративними процесами

Питання для розгляду

Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування.

Фактори, що впливають на результативність та ефективність управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах.

Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування.

Критерії результативності та ефективності управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах.

Питання для практичних занять

Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування.

Контрактна система та неокорпоративізм.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Застосування на практиці критеріїв результативності та ефективності управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах.

Тема 16. Проблеми і перспективи вдосконалення управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах в Україні

Питання для розгляду

Сутність і класифікація цілей, критеріїв соціально-економічного та гуманітарного розвитку.

Шляхи вдосконалення механізму управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах в Україні.

Упровадження сучасних інструментів державного регулювання соціально-економічного розвитку.

Підходи до оновлення системи управління адміністративними процесами.

Питання для практичних занять

Створення системи підтримки прийняття рішення для регіональних органів влади

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Ознайомлення з основними шляхами вдосконалення механізму управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах в Україні.

Модульний контроль 2

Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

5. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом

6. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються такі методи навчання, як:

1. Репродуктивний.
2. Проблемного навчання.
3. Евристичний (частково-пошуковий).
4. Дослідницький.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання;
- семінари-дискусії, семінари-практикуми, семінари - розгорнуті бесіди;
- рольові ігри (елементи), тренінги;
- презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань;
- застосування наочних засобів (тематичні карти господарства України);
- моделюючі вправи, розв'язування творчих завдань;
- роботу в Інтернеті, бібліотеці;
- складання схем, таблиць, графіків тощо;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується передовий досвід. Під час лекцій використовується друкований опорний конспект у якому виділені головні висновки з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

Рольові ігри (елементи) – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Таблиця 8.1 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Активність під час аудиторної роботи	0...1	6	0...6
Виконання і захист практичних робіт	0... 6	4	0... 24
Модульний контроль	0...20	1	0...20
Змістовний модуль 2			
Активність під час аудиторної роботи	0...1	6	0...8
Виконання і захист практичних робіт	0...6	4	0...24
Модульний контроль	0...20	1	0...20
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови здобувача освіти від балів підсумкового контролю й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту здобувач освіти має можливість отримати максимум 100 балів.

Завдання для іспиту складається з двох теоретичних запитань та одного практичного завдання у вигляді задачі. Розклад балів:

Складові екзаменаційного білету	Бали за одне запитання	Кількість питань	Сумарна кількість балів
Перше теоретичне питання	0 .. 30	1	0 .. 30
Друге теоретичне питання	0 .. 30	1	0 .. 30
Практичне завдання	0 .. 40	1	0 .. 40
Усього			0 .. 100

Таблиця 8.2 – Шкали оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційний залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Критерії оцінювання роботи здобувача освіти протягом семестру

Задовільно (60-74) виставляється за наступних умов:

- мати знання і уміння для забезпечення програмних результатів навчання;
- написати дві модульні роботи;
- репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу;
- недостатня повнота викладання матеріалу;
- неглибокі знання основного матеріалу, наявність великої кількості неточностей у викладі матеріалу;
- нечітке викладання матеріалу, порушення логічної послідовності при викладі матеріалу.

Добре (75-89) – виставляється за наступних умов:

- мати знання, уміння й навички для забезпечення програмних результатів навчання;
- написати дві модульні роботи;
- мають місце деякі неprinципові помилки несуттєвого характеру у викладі відповідей при повних знаннях програмного матеріалу;
- переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання;
- вміння пов'язати теорію з практикою.

Відмінно (90-100) – виставляється за наступних умов:

- мати знання, уміння й навички, що дадуть змогу самостійно, вільно та обґрунтовано відповідати на будь-які питання;
- написати дві модульні роботи;
- творчий підхід до засвоєного матеріалу, повнота і правильність виконання завдання;
- вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях;
- глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень;
- чітке, послідовне викладення відповіді на папері;
- вміння пов'язати теорію і практику.

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі освіти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, повинні протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації протягом тижня після їх пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання пропущених занять шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

Роботи здобувачів освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій згідно структури навчального модулю
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів
3. Методичні рекомендації для практичних занять
4. Завдання для поточного контролю знань студентів
5. Тестові завдання для контролю знань з дисципліни
6. Завдання для підсумкового контролю знань

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:

- <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=3936>

10. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №24. – С. 170. Редакція від 08.08.2021, підстава - 1684-IX <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV // Офіц. вісник України. – 1999. – № 18. – С. 190. Редакція від 01.08.2021, підстава - 1702-IX
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
3. Гордієнко Л. Ю. Адміністративний менеджмент : навчальний посібник / Л. Ю. Гордієнко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 216 с.
4. Державне та регіональне управління : навч. посіб. / О. Ю. Бобровська, ДЗБ Т. О. Савостенко, О. Ю. Матвеева, В. К. Лебедева. – 2-ге вид., доповн. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. – 160 с.
5. Дегтяр О. А. Конспект лекцій з дисципліни «Управління адміністративними процесами в організації» (для студентів магістратури усіх форм навчання зі спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування) / О. А. Дегтяр ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 300 с.
6. Ковальчук В.Г. Новий публічний менеджмент як форма менеджеризму в сучасних умовах регіонального управління в Україні / М.. Латинін, В. Б. Родченко та ін.// Державна економічна політика регіонального розвитку : Навчальний посібник за заг. ред. проф. М.А. Латиніна, проф. В. Б. Родченка. – Х. : Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 420 с. С. 131-148.
7. Регіональна економіка: теорія та практика управління [Текст] : навч. посіб. / кол. авт. : К. М. Бліщук, І. І. Козак, О. П. Крайник, Є. Г. Матвіїшин, Г. С. Третяк, С. Г. Шевченко. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. — 128 с.
8. Управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах [Текст] : навчальний посібник / В.Г. Ковальчук, А.О. Дегтяр, Т.В. Сидлярук. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2023. – 266 с.

Допоміжна

1. Опорний конспект лекцій з дисципліни "Державне та регіональне управління"/ А.Ф.Мельник, О.П. Дудкіна . – Тернопіль. Тернопільський національний економічний університет – 2015.
<http://dspace.wunu.edu.ua/retrieve/14482/%D0%9E%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%94%D0%A0%D0%A3.pdf>.
2. Жихор О.Б.. Теоретичні основи бізнес-адміністрування та його особливості в умовах невизначеності / С.С.Слава, О.Б.Жихор, Я.І.Алмашій, Л.І.Когут // Бізнес-адміністрування в умовах турбулентної економіки : теорія, практика, перспективи : монографія / за заг. ред. О.В. Димченко Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2016. – С.10-33.
3. Жихор О.Б. Обґрунтування нової парадигми політики інноваційного розвитку регіонів України / О.Б. Жихор, Баранова В.В., Буркун І.Г. // Формування ринкових відносин в Україні: збірник наукових праць. – К.:

Державний науково-дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки. – № 5 (204) – 2018. – С. 111-116.

4. Жихор О.Б. Врахування особливостей інноваційного розвитку регіонів у регіональній політиці держави / О.Б. Жихор, Баранова В.В., Буркун І.Г. // Формування ринкових відносин в Україні: збірник наукових праць. – К.: Державний науково-дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки. – № 6 (205) – 2018. – С. 14-18.

5. Ковальчук В.Г. Методологічні засади вдосконалення механізмів державного управління регіональним розвитком. Науковий вісник Академії муніципального управління : збірник наукових праць, серія «Управління», випуск 1. – К. : Академія муніципального управління. 2015. – С. 202-209.

6. Ковальчук В.Г. Нові підходи до управління соціально-економічним розвитком регіонів. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. : електронне наукове фахове видавництво Херсонського національного технічного університету / гол. ред. проф. Лопушинський І.П. – 2015. – № 1. – Режим доступу : <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>. – Назва з екрана.

7. Ковальчук В.Г. Державне управління в європейських моделях регіонального розвитку: досвід для України. Актуальні проблеми державного управління: збірник наукових праць. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2015. – № 1 (47). – 420 с. . – Режим доступу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2015-1/doc/3/01.pdf>. – Назва з екрана.

Інформаційні ресурси

Сайт Президента України. – Режим доступу : www.president.gov.ua

Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

Сайт Кабінету Міністрів України . – Режим доступу : www.kmu.gov.ua

Сайт Міністерства інформаційної політики України. – Режим доступу : <https://mip.gov.ua>

Сайт Міністерства культури та інформаційної політики України. – Режим доступу : <https://mkip.gov.ua>

Сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua

Сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua

Сайт наукової бібліотеки НаУКМА. – Режим доступу : www.librari.ukma.kiev.ua